

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

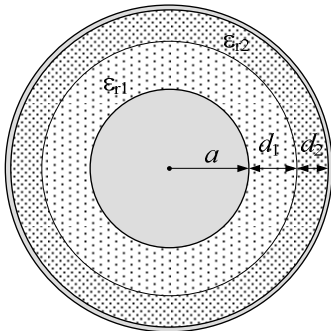
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							Да		
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ			
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				УКУПНО ПОЕНА	КОНАЧНА ОЦЕНА		
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно				

ПИТАЊА

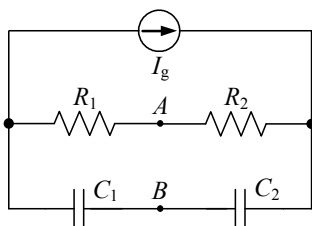
1. Тачкасто наелектрисање $Q_1 = Q$ налази се у тачки M_1 чије су Декартове координате $(-a, 0, 0)$, где је $a > 0$, а тачкасто наелектрисање $Q_2 = -Q$ налази се у тачки M_2 чије су координате $(a, 0, 0)$. Средина је вакуум. (а) Написати израз за потенцијал ових наелектрисања у произвољној тачки P чије су координате (x, y, z) . Референтна тачка је у бесконачности. (б) Одредити геометријско место тачака у којима је потенцијал једнак нули.

(а)	(б)
-----	-----

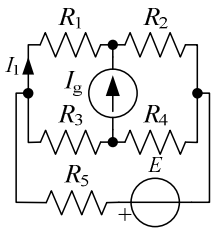
2. Диелектрик сферног кондензатора, чији је пресек приказан на слици, има два слоја. Полупречник унутрашњег проводника кондензатора је $a = 5 \text{ mm}$. Дебљине диелектрика су $d_1 = 3 \text{ mm}$, односно $d_2 = 2 \text{ mm}$, релативне пермитивности су $\epsilon_{r1} = 4$, односно $\epsilon_{r2} = 2$, а критична поља су $E_{кр1} = 40 \text{ MV/m}$, односно $E_{кр2} = 20 \text{ MV/m}$. Израчунати највећи напон на који кондензатор може да се прикључи, а да не дође до пробоја диелектрика.

3. Идеални струјни генератор сталне струје, два отпорника и два кондензатора повезани су као на слици. Кондензатори су били неоптерећени пре повезивања. Извести услов који треба да задовољавају отпорности отпорника и капацитивности кондензатора да би напон U_{AB} био једнак нули.

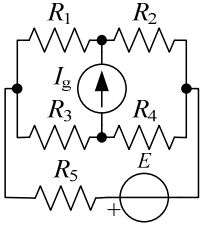

4. У колу сталне струје приказаном на слици је $R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = R_5 = R$. (а) Показати да израз за струју I_1 има облик $I_1 = aE + bI_g$ и (б) израчунати константе a и b .

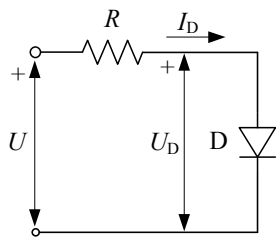
(а)	(б)
-----	-----

5. За коло сталне струје приказано на слици познато је $E = 12 \text{ V}$, $I_g = 32 \text{ mA}$ и $R_1 = R_2 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_3 = 2 \text{ k}\Omega$ и $R_4 = 4 \text{ k}\Omega$. Израчунати (а) отпорност отпорника R_5 тако да он прима максималну снагу и (б) ту максималну снагу.

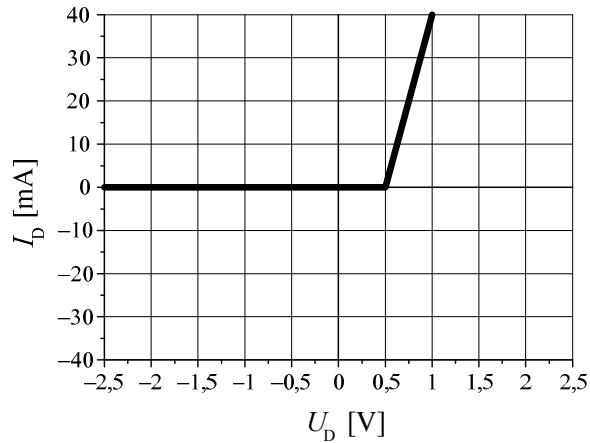

(а)	(б)
-----	-----

6. На слици 1 је приказана редна веза диоде и линеарног отпорника. Карактеристика диоде је приказана на слици 2, а отпорност отпорника је $R = 25 \Omega$. На слици 2 прецизно нацртати зависност струје (I_D) од напона (U) ове редне везе.

Слика 1.

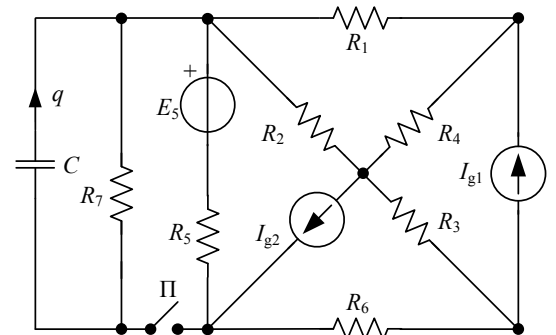

Слика 2.

ЗАДАЦИ

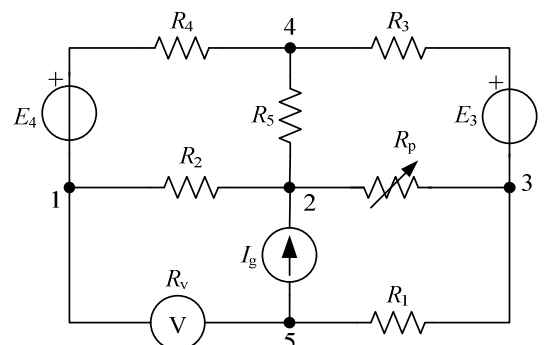
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

За коло сталне струје приказано на слици познато је $E_5 = 30 \text{ V}$, $I_{g2} = 0,6 \text{ A}$, $R_1 = R_2 = R_4 = 600 \Omega$, $R_3 = 100 \Omega$, $R_5 = 200 \Omega$, $R_6 = 300 \Omega$ и $R_7 = 40 \Omega$. Прекидач Π је отворен и у колу је успостављено стационарно стање. Након затварања прекидача Π кроз прикључке кондензатора капацитивности $C = 2 \mu\text{F}$ протекне наелектрисање $q = 2,4 \mu\text{C}$. Израчунати струју струјног генератора I_{g1} .

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За коло сталне струје приказано на слици познато је $R_1 = 100 \Omega$, $R_2 = R_3 = R_4 = 200 \Omega$ и $R_5 = 100 \Omega$. Када је отпорност променљивог отпорника $R_p = 0$, показивање волтметра је $U_{51} = 36 \text{ V}$, а када је отпорност променљивог отпорника једнака $R_p' = 200 \Omega$, показивање волтметра је $U_{51}' = 21 \text{ V}$. Унутрашња отпорност волтметра је $R_v = 300 \Omega$. Одредити показивање волтметра у случају када је отпорност променљивог отпорника једнака $R_p'' = 300 \Omega$.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 11. ФЕБРУАРА 2018. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) Потенцијал је $V = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0} \left(\frac{1}{\sqrt{(x+a)^2 + y^2 + z^2}} - \frac{1}{\sqrt{(x-a)^2 + y^2 + z^2}} \right)$. (б) Потенцијал је нула у тачкама за које је $x=0$,

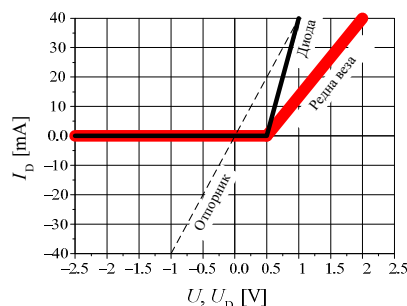
односно у Oyz равни, као и у бесконачности.

2. Највећи напон је $U_{\max} = 80 \text{ kV}$.

3. Тражени услов је $R_1 C_1 = R_2 C_2$.

4. (а) Тражена релација се добија решавањем кола или применом теореме линеарности. (б) Константе су $a = \frac{1}{4R}$ и $b = -\frac{1}{2}$.

5. (а) $R_5 = 1,5 \text{ k}\Omega$. (б) $P_{\max} = \frac{200}{3} \text{ mW}$.

6. Зависност струје (I_D) од напона (U) редне везе приказана је на слици.

ЗАДАЦИ

1. $I_{g1} = 0,3 \text{ A}$.

2. $U_{51}'' = 18 \text{ V}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 13. ФЕБРУАРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У САЛИ 56, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 14. ФЕБРУАРА ОД 7:30 ДО 8:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 14. ФЕБРУАРА У 8:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике